

محمد بن عبد الله

**40 HADITHE
RRETH
DEVOTSHMËRISË**

Tiranë, 2025

Titulli: 40 hadithe rreth devotshmërisë

I përktheu nga persishtja: Elizabeta FEZA

I redaktoi: Jerida KULLA

I korrektoi: Ma. Isra MERJA

Përkujdesja kompjuterike: Sabrie FEZA

Kopertina: Sabrie FEZA

Botoi: Shoqata “Flladi”

Devotshmëria, mburoja e shpëtimit

Me emrin e Allahut,

të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit

Falënderimet i takojnë Allahut të Madhëruar. Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!

Në botëkuptimin islam, “devotshmëria” (tekvaja) është kulmi i virtyteve dhe matësi i vlerave njerëzore.

Fjala “devotshmëri”, në gjuhën arabe, do të thotë “tekva”, vjen nga rrënja “وقى” (*ua-ka-ja*), e cila rrjedh nga fjala “el Uikajetu” që ka kuptimin e ruajtjes dhe të mbrojtjes¹. Me fjalë të tjera: është aparat i brendshëm që e mbron njeriun prej tiranisë së epsheve.

Në terminologjinë fetare, nënkupton “mbrojtjen e shpirtit nga çdo gjë që shkakton dënim dhe hidhërim të Allahut”. Me fjalë të tjera, devotshmëria është një mburojë që e mban njeriun larg mëkateve

1 Ragibi në librin e tij “Mufredatet” thotë: “Ruajtja dhe mbrojtja janë prej gjërave që të bëjnë keq dhe të dëmtojnë. Devotshmëri, në kuptimin e vendosjes së vetës në mbrojtje nga ato që i frikësohet. Për këtë, nganjëherë frika quhet tekua, ndërsa frika është shkak i tekuas. Në Sheriat, tekua do të thotë: mbrojtje e vetes nga gjynahet dhe mëkatet. Përsosmëria e tekuas është mënjanimi i të dyshuarave.

dhe mosdëgjimit. Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) e përcakton atë shumë bukur, si: *“Braktisja e haramit dhe shkurtimi i shpresave”*.²

Ky ka qenë shkaku që Prijësi i besimtarëve, Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*), e ka cilësuar devotshmërinë fortifikatë që e mbron njeriun prej rreziqeve të rrëshqitjes. Ai thotë: *“Dijeni mirë o robtë e Allahut se devotshmëria ndaj Allahut është shtëpi e fortë e sigurisë...”*³

Gjithashtu, ai ka thënë:
“Devotshmëria është si kuajt e ushtruar, mbi të

2 “Gurerul Hikem”.

3 “Nehxhul Belaga”; Fjalimi 157.

cilët kanë hipur kalorësit me frerë në dorë e i çojnë në Xhenet”.⁴

Devotshmëria dhe përqendrimi shpirtëror janë shenjat më të qarta të besimit në Allahun e Madhëruar dhe në Ditën e Gjykimit. Ajo është jo vetëm baza e krenarisë dhe e përsosmërisë së njeriut, por edhe themeli i personalitetit të njeriut në Islam. Allahu i Madhëruar, në Kur'anin famëlartë, thotë: **“Vërtet, më fisniku ndër ju tek Allahu është më i devotshmi i juaj”⁵**. Pra, ky është një parim islam, i vërtetë dhe i përhershëm.

4 “Nehxhul Belaga”, Fjalimi 16.

5 Sure “Huxhurat”, ajeti 14.

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *“Devotshmëria është çelësi i udhëzimit, thesari i Botës Tjetër, lirim nga robëria për çdokënd dhe shpëtim nga çdo shkatërrim”*.⁶

Duhet thënë se devotshmëria, “tekvaja”, ka degë të ndryshme. Prej tyre janë; devotshmëria financiare dhe ekonomike, devotshmëria shoqërore, devotshmëria politike etj.

Devotshmëria në Kur'an

Kur'ani i shenjtë thekson rëndësinë e devotshmërisë në shumë sure dhe ajete.

6 “Nehxhul Belaga”, Fjalimi 230.

Është përmendur në 38 sure të Kur'anit. Fjala “*tekva*” dhe të gjitha **derivatet** e saj në gjuhën arabe (*ittaku, jettakun, muttakijn, tekij, uaka`a, etj.*), të cilat lidhen me kuptimin *devotshmëri / frikë-respekt ndaj Allahut*, shifra e saktë e pranuar nga dijetarët e gjuhës dhe tefsirit që përmendet në Kur'an është rreth 258 herë (me të gjitha format e rrënjës وقى - **U-K-J**).

Kjo përfshin:

- *tekua* (تقوى)
- *muttakijn* (المتقين)
- *itteku* (اتقوا)
- *jattakun* (يتقون)
- *tekij* (تقي)

Allahu i Madhëruar, në ajetin 102 të sures “Al Imran” thotë: “O ju që keni

besuar! Jini të devotshëm ndaj Allahut ashtu si i takon Atij...” Kjo frazë konsiderohet prej shkallëve më të larta të devotshmërisë dhe më e përkryera, sepse përfshin largimin nga çdo mëkat, gjynah, padrejtësi, armiqësi dhe afrim tek e vërteta.

Në tefsirin “Durrur Menthur” është transmetuar nga i Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), se kjo frazë do të thotë: “*T’i bindesh Allahut dhe të mos bësh gjynahe, ta kujtosh dhe ta përmendësh (për ta falënderuar) e të mos e mohosh*”.⁷

7 “Sherh Nehxhul Belaga”, Ibn Ebu Hadijid, vëll. 11, f. 185; “Biharul Enuar”, vëll. 67, f. 291.

Kur'ani famëlartë na tregon se njerëzit më të nderuar tek Allahu i Madhëruar janë të devotshmit. Ai është Mbrojtësi i të devotshmëve, i fal, i do dhe është me ta. Në Botën Tjetër, të devotshmit nuk do të pikëllohen e as nuk do të kenë frikë. Allahu i Madhëruar, në shumë ajete kur'anore, ka premtuar se për të devotshmit është përgatitur Xheneti.

Allahu i Madhëruar thotë: **“Nxitoni drejt faljes së gjynaheve nga Zoti juaj dhe Xhenetit, hapësira e të cilit është sa qiejt e Toka dhe që është përgatitur për të devotshmit”**.⁸

⁸ Sure “Al Imran”, ajeti 133.

Dhe: “Vërtet, të devotshmit do të jenë në kopshtet e Xhenetit, pranë burimeve”.⁹

Në një tjetër ajet, Allahu i Madhëruar thotë: **“Sa e mrekullueshme do të jetë shtëpia e të devotshmëve. Ata do të hyjnë në Xhenetet e Adnit, ku rrjedhin lumenj dhe ku ka gjithçka që ata dëshirojnë. Kështu i shpërblen Allahu të devotshmit”.¹⁰**

Ndërsa në suren “Furkan”, ajeti 15, Allahu i Madhëruar thotë: **“Thuaj: A është më i mirë ky apo Xheneti i amshuar, i cili u është premtuar të devotshmëve? Ai do**

⁹ Sure “Hixhr”, ajeti 45.

¹⁰ Sure “En Nahl”, ajetet 30-31.

të jetë për ta shpërblim dhe vend kthimi”.

Ka e shumë ajete të tjera që flasin për këtë temë, po për arsye kohe e vendi, nuk po zgjatemi.

Devotshmëria është frikë-respekti ndaj Allahut, në kuptimin e plotë të fjalës. Ndërsa personi që devotshmërinë e ka bërë filozofi të jetës së tij dhe, ndjenjat, mendimet e punët i orienton në bazë të këtij kriteri, quhet i devotshëm. Për të arrirë në devotshmërinë e vërtetë mund të thuhet se ka një rol të rëndësishëm këndvështrimi i kësaj bote. Kjo botë ka dy anë, që njeriun e tërheq edhe nga e mira, edhe nga e keqja. Allahu i Madhëruar

thotë: “Frikësojuni Allahut dhe dijeni se Allahu është me të devotshmit”.¹¹

Dhe: “Allahu, me të vërtetë, i do ata që janë të devotshëm”.¹²

Devotshmëria është qëllimi i adhurimit. Në ajetin 21 të sures “El Bekare” thuhet: **“O njerëz! Adhuronit Zotin tuaj, që ju ka krijuar ju dhe ata para jush, në mënyrë që të bëheni të devotshëm”**. Pra, devotshmëria është objektivi përfundimtar i të gjitha adhurimeve. Komentuesit e Kur’anit e kanë interpretuar adhurimin si

11 Sure “El Bekare”, ajeti 194.

12 Sure “Al Imran”, ajeti 76.

devotshmëri: “Xhindët dhe njerëzit i kam krijuar vetëm që të Më adhurojnë”.¹³

Devotshmëria është kusht për pranimin e veprave. Allahu i Madhëruar, në suren “El Maide”, në ajetin 27 na njofton se Ai pranon vetëm veprat e të devotshmëve. **“...Allahu pranon vetëm prej të devotshmit”.**

Shkallët dhe gradat e devotshmërisë

Devotshmëria ka shkallë, nga më e ulëta tek më e larta:

¹³ Sure “Ed Dharijat”, ajeti 56.

- Devotshmëri e përgjithshme: Shmangia nga politeizmi (shirku) dhe largimi nga mëkatet e mëdha.

- Devotshmëri e veçantë: Shmangia nga mëkatet e vogla dhe braktisja edhe e gjërave të dyshimta. Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: *“Një rob nuk arrin që të bëhet nga të devotshmit, derisa ta lërë edhe atë që nuk ka gjë (të keqe), nga frika e asaj që ka (të keqe) - d.m.th, të jetë shumë i kujdesshëm”*. (Tuhaful Ukul).

Veçoritë e të devotshmëve

Për të treguar veçoritë e të devotshmëve do t'i përmbahemi komentimit të ajeteve 133-134 të sures “Al

Imran”, sipas “Komentimit të Përsosur të Kur’anit”.

Allahu i Madhëruar thotë: **“Nxitoni drejt faljes së gjynaheve nga Zoti juaj dhe Xhenetit, hapësira e të cilit është sa qiejt e Toka dhe që është përgatitur për të devotshmit, të cilët japin lëmoshë, edhe kur janë në mirëqenie, edhe kur janë në vështirësi, e mposhtin zemërimin dhe ua falin fajet njerëzve. Allahu i do bamirësit”**.¹⁴

Ajeti shpjegon se Xheneti është përgatitur për të devotshmit, kurse ajeti në vazhdim përmend pesë cilësi të të

¹⁴ Sure “Al Imran”, ajetet 133-134.

devotshmëve, që janë prej cilësive të tyre të larta humane e njerëzore. Ato cilësi janë:

- Ata japin prej pasurisë së tyre në çfarëdo lloj gjendjeje qofshin, në vështirësi apo në lehtësi, fshehurazi dhe haptazi: **“... të cilët japin lëmoshë, edhe kur janë në mirëqenie, edhe kur janë në vështirësi, e mposhtin zemërimin dhe ua falin fajet njerëzve”.**

Ata, me këtë veprim, përforcojnë dhembshurinë ndaj të tjerëve dhe dashuria për të mirën dhe mirësia shtohen në shpirtin e tyre. Për këtë, ata e kryejnë këtë vepër në çdo situatë qofshin.

Nuk ka dyshim se dhënia vetëm në mirëqenie, tregon se cilësitë humane nuk janë të plota në thellësi të shpirtit. Ato cilësi

janë të plota në shpirtin e njeriut, kur ai e kryen dhënien në çdo situatë a rrethanë.

Ajo që tërheq vëmendjen, është se cilësia e parë e të devotshmëve që përmendet në këtë ajet, është dhënia. Mos interesimi për pasurinë dhe shpenzimi i saj haptazi dhe fshehurazi, për hir të Allahut të Madhëruar, janë prej cilësive të larta të të devotshmëve.

Vërtet, të devotshmit janë të aftë ta mposhtin zemërimin e tyre. Allahu i Lartësuar thotë: **“... e mposhtin zemërimin”**.

- Zemërimit dhe irritimi janë prej rasteve më të rrezikshme për njeriun. Sikur të mos kontrollohen, shndërrohen në një lloj

çmendurie, ku njeriu nuk arrin dot të kontrollojë nervat, reagimet dhe veprimet e tij.

Për këtë, shumica e krimeve dhe e gabimeve që bën njeriu në jetën e tij, bëhen kur ai është në këtë gjendje. Prandaj ky ajet e konsideron **mposhtjen e zemërimit** cilësi të dytë e të lartë të të devotshmëve.

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kush e mposht zemërimin dhe ai është në gjendje ta shfryjë atë, Allahu ia mbush zemrën me siguri (qetësi) dhe besim”.¹⁵

Nga ky hadith kuptojmë se mposhtja e zemërimit ndikon më shumë në

¹⁵ “Usulul Kafi”, vëll. 2, f. 110.

përsosmërinë shpirtërore të njeriut dhe në forcimin e besimit të tij.

- Me të vërtetë, të devotshmit i falin ata që u bëjnë padrejtësi. Për këtë, Allahu i Lartësuar urdhëron e thotë: “... **dhe ua falin fajet njerëzve**”.

Sigurisht, mposhtja e zemërimit është një çështje shumë e pëlqyeshme, por nuk është e mjaftueshme, pasi nuk mund t'i shkulë rrënjët e armiqësisë nga zemra e njeriut.

Është më se e domosdoshme që për shkuljen e rrënjëve të këtyre papastërtive, mposhtja e zemërimit të jetë e shoqëruar me një hap tjetër, që është falja e njerëzve.

Për këtë, si mposhtja, ashtu edhe falja, përmenden njëra pas tjetrës në ajet.

- Të devotshmit janë bamirës: **“Allahu i do bamirësit”**.

Kjo tregon për një shkallë më të lartë se falja. Me këtë, të devotshmit arrijnë një shkallë më të lartë të përsosmërisë shpirtërore.

Ky zinxhir i përsosmërisë nuk është i mjaftueshëm për t'i bërë ballë së keqes vetëm me mposhtjen e zemërimit. Përsëri nuk është e mjaftueshme që vetëm të falësh dhe të tolerosh ndaj atij që të ka bërë keq, duke shlyer dhe duke pastruar në këtë mënyrë shenjat e armiqësisë. Por duhet të shkulen njëherë e përgjithmonë rrënjët e

armiqësisë nga zemra, duke qenë bamirës ndaj tij. Me anë të saj fitohet dashuria dhe respekti i armikut dhe ndalohet të bërit keq atij në të ardhmen.

- Me të vërtetë, ata nuk rrinë vazhdimisht duke bërë mëkate. **“Për ata që, kur bëjnë vepra të turpshme ose i bëjnë dëm vetes, e kujtojnë Allahun, i kërkojnë falje për gjynahet e tyre...”**

Ajeti në fjalë tregon për një prej cilësive të të devotshmëve. Në shtesë të përmendjes së cilësive pozitive, kur bëjnë ndonjë mëkat: **“...e kujtojnë Allahun, i kërkojnë falje për gjynahet e tyre - e kush i fal gjynahet përveç Allahut? - dhe nuk ngulmojnë me vetëdije në gabimet që kanë bërë”.**

Nga ky ajet kuptojmë se njeriu që përmend Allahun, nuk bën mëkat. Kur bën mëkat, prej harresës apo pavëmendshmërisë, nuk qëndron gjatë në këtë harresë, por menjëherë kujton Allahun dhe mundohet, me gjithë forcat, ta përmirësojnë gjendjen e tij.

Me të vërtetë, të devotshmit kanë ndjenja të thella dhe e dinë se nuk ka mbështetës tjetër përveç Allahut të Lartësuar dhe kërkojnë prej Tij falje të mëkateve.

Këto janë cilësitë më të dukshme dhe më madhështore të të devotshmëve në sjelljet dhe veprat e tyre, të cilat i përmendën ajetet e mësipërme.

Tani erdhi radha që Kur'ani i shenjtë të përmendë shpërblimin dhe mirësitë e merituarra që i pret këtij grupi njerëzish. E këto janë prej Allahut të Lartësuar, që thotë: **“pra, për këta do të ketë si shpërblim falje madhështore (të gjynaheve) nga ana e Zotit të tyre dhe kopshte, nëpër të cilët rrjedhin lumenj dhe ku do të qëndrojnë përherë”**.

Ky ajet tregon shpërblimin e të devotshmëve, cilësitë e të cilëve u shprehën në ajetet e mëparshme. Ky shpërblim shprehet me faljen e mëkateve nga ana e Allahut dhe me dhurimin e Xhenetit, ku burojnë lumenj pa ndërprerje.

Në të vërtetë, së pari, këtu tregohet për dhuratat dhe dhuntitë shpirtërore: falja e mëkateve, pastrimi shpirtëror dhe përsosmëria e moralit dhe e ndjenjave të brendshme, pastaj për dhuntitë materiale.

Devotshmëria, që është thelbi i mësimëve të profetëve dhe të mirëve, është një e vërtetë më e thellë sesa thjeshtë shmangia e jashtme nga mëkatet. Kjo cilësi e shpirtit është një mburojë nga rreziqet e kësaj bote dhe të Ahiretit, çelësi i hapjes së vështirësive, burimi i urtësisë dhe i njohjes, si dhe matësi përfundimtar i dinjitetit të njeriut para Krijuesit të tij. Rruga për ta fituar atë kërkon vigjilencë të vazhdueshme, vetëkontroll dhe vetëgjykim, si dhe përkushtim ndaj

Kur'anit. Vërtet, devotshmëria është rezerva më e mirë për udhëtimin drejt Zotit.

Elisabeta Feza

40 hadithe

rreth devotshmërisë

Hadithi 1

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kujtdo që i është dhënë devotshmëria (frikë nga Allahu), i është dhënë e mira e kësaj bote dhe e mira e Ahiretit”.¹⁶

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
مَنْ رَزَقَ تَقَى فَقَدْ رَزَقَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛
هر کس تقوا روزی اش شود، خیر دنیا و آخرت روزی او شده است.
کنز العمال، ج 13، ص 151، ح 36472

¹⁶ “Kenzul Ummal”, vëll. 13, Hadithi 36472, f. 151.

Hadithi 2

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kënaqësia më e madhe e Allahut ndaj
robëve të Tij dhe kërkesa e Tij ndaj
krijesave të Tij është (devotshmëria).
Prandaj, kini frikë (jini të devotshëm) nga
Allahu, i Cili e di çfarë fshihni dhe shënon
çfarë shfaqni haptas”.¹⁷

امام علی علیه السلام:

لِنَّ التَّقْوَى مُتَّبَعِي رَضَى اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ وَ حَاجَّتُهُ مِنْ خَلْقِهِ فَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي لَنْ أَسْرَرُكُمْ عِلْمُهُ
وَ إِنْ أَعْلَنْتُمْ كَتَبْتُ:

نهایت خشنودی خداوند از بندگانش و خواسته او از آفریدگانش تقواست، پس تقوا از
خداوندی بکنید که اگر پنهان کنید می داند و اگر آشکار سازید می نویسد.

کنز العمال، ج 10، ص 143، ح 28731

¹⁷ “Kenzul Ummal”, vëll. 10, Hadithi 28731, f. 143.

Hadithi 3

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Nëse qiejt dhe toka i mbyllin rrugën një
robi, por ai është i devotshëm, Allahu do t’i
hapë patjetër një rrugëdalje dhe do t’i japë
furnizim nga vendi që nuk e pret”.¹⁸

امام علی علیه السلام:
لَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا عَلَى عَبْدٍ رَتَقَا ثُمَّ انْقَلَبَا لَفُجِعَ اللَّهُ لَهُ مِنْهَا مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛
اگر آسمان ها و زمین راه را بر بنده ای ببندند و او تقوای الهی پیشه کند، خداوند حتماً
راه گشایشی برای او فراهم خواهد کرد و از جایی که گمان ندارد روزی اش خواهد داد.
نهج البلاغه، خطبه 184

18 “Nexhul Belaga”, Hutbeja 184.

Hadithi 4

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Të devotshmit kanë shenja me të cilat njihen: vërtetësinë, mbajtjen e amanetit, mbajtjen e fjalës së dhënë”.¹⁹

امام علی علیه السلام:

لَنْ لَأَهْلِ التَّقْوَى عِلَامَاتٍ يُعْرَفُونَ بِهَا: صِدْقُ الْحَدِيثِ وَآدَاءُ الْمَالَةِ وَالْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ وَ... ؛
تقواییشان نشانہ هایی دارند کہ با آنها شناختہ می شوند: راستگویی، امانتداری، وفای
به عهد و...

التوحید، ص 63

¹⁹ “Et Teuhid”, f. 63.

Hadithi 5

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Ai që ka devotshmëri (frikë nga Allahu), nxiton për të bërë çdo vepër të mirë”.²⁰

امام علی علیه السلام:
الَّتَمَّيْتُ سَابِقٌ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ؛
تقوایبشه برای انجام هر کار خیری سبقت می گیرد.
کنز الفوائد، ص 128

²⁰ “Kenzul Fauaid”, f. 128.

Hadithi 6

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë:
“Allahu, me anë të devotshmërisë, e mbron robin nga ato që mendja e tij nuk mund t'i kuptojë dhe i largon prej tij verbërinë e zemrës dhe injorancën”.²¹

امام باقر عليه السلام:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَتَى بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاءَهُ وَ
جَهْلَهُ؛

خداوند به وسیله تقوا بنده را حفظ می کند از آنچه که عقلش به آن نمی رسد و کور دلی
و نادانی او را بر طرف می سازد.

التوحيد، ص 127

21 “Et Teuhid”, f. 127.

Hadithi 7

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Më i devotshmi nga njerëzit është ai që thotë të vërtetën, edhe kur ajo është kundër ose për të”.²²

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِيمَا لَهُ وَعَلَيْهِ؛
باتقوا ترين مردم، کسی است که در آنچه به نفع یا ضرر اوست، حق را بگوید.
أمالی صدوق، ص 20

²² “Emali Saduk”, f. 20.

Hadithi 8

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kulmi i devotshmërisë është të mësosh atë që nuk e di dhe të veprosh sipas asaj që di”.²³

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
تَمَامُ التَّقْوَى أَنْ تَتَعَلَّمَ مَا حَمَلْتَ وَتَعْمَلَ بِمَا عَلِمْتَ؛
تمام و کمال تقوا این است که آنچه را نمی دانی بیاموزی و بدانچه می دانی عمل کنی.
تنبيه الخواطر، ج 2، ص 120

²³ “Tenbihul Khauatir”, vëll. 2, f. 120.

Hadithi 9

Kur e pyetën Imam Sadikun (*Paqja qoftë mbi të!*) për domethënien e ajetit: **“Kijeni frikë Allahun, ashtu si i takon Atij”**²⁴, ai u përgjigj: “T’i bindesh Allahut dhe të mos e përbuzësh, ta kujtosh Atë dhe të mos e harrosh, ta falënderosh Atë dhe të mos e mohosh”.²⁵

قال الصادق عليه السلام:

سُئِلَ الْقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: (اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ) قَالَ: يُطَاعُ فَلَا يُعْصَى وَ يُذَكَّرُ فَلَا يُنْسَى وَ يُشْكَرُ فَلَا يُكْفَرُ؛

az imam صادق عليه السلام درباره آیه (تقواى الهى داشته باشید چگونه که حق تقواست) سؤال شد، فرمودند: از خدا فرمان می برد و نافرمانی نمی کند، به یاد اوست و فراموشش نمی کند، شکرگزار اوست و کفران نمی کند.

معانی الاخبار، ص 240

24 Sure “Al Imran”, ajeti 102.

25 “Meaniul Akhbar”, f. 240

Hadithi 10

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Nuk bën pjesë në mesin e të devotshmëve vetëm ai që i bën vetes llogari më të ashpër, sesa ia bën bashkëpunëtori për bashkëpunëtorin. Ai duhet ta dijë se çfarë ha, pi dhe vesh - a janë ato hallall apo haram”.²⁶

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
لَا يَكُونُ الرَّجُلُ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يُحَاسِبَ نَفْسَهُ أَشَدَّ مِنْ مُحَاسِبَةِ الشَّرِيكِ لِشَرِيكِهِ فَيَعْلَمَ مِنْ
أَيِّنْ مَطْعَمُهُ وَ مِنْ أَيِّنْ مَشْرَبُهُ وَ مِنْ أَيِّنْ مَلْبَسُهُ أَمْ مِنْ جِلِّ ذَلِكَ أَمْ مِنْ حَرَامٍ؛
انسان از تقواییشان نیست مگر آن که سخت تر از حسابرسی شریک از شریک، از
خود حساب بکشد و بداند خوردنی، نوشیدنی و پوشیدنی اش از کجاست آیا از حلال
است یا حرام؟

26 “Kenzul Ummal”, Hadithi 8501.

Hadithi 11

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Për sa kohë që njerëzit urdhërojnë për të mirën dhe ndalojnë nga e keqja, dhe ndihmojnë njëri-tjetrin në vepra të mira dhe devotshmëri, ata do të jenë mirë dhe të lumtur. Por, nëse nuk e bëjnë këtë, bekimet (mirësitë) do t’u hiqen atyre dhe një grup do të mbizotërojë mbi grupin tjetër. Ata nuk do të kenë ndihmës as në tokë dhe as në qiell”.²⁷

²⁷ “Tehdhijbul Ahkam”, vëll. 6, Hadithi 22, f. 181.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:

لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا أَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ فَإِذَا لَمْ يَفْعَلُوا ذَلِكَ نُزِعَتْ مِنْهُمْ الْبَرَكَاتُ وَسُلِطَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ نَاصِرٌ فِي الرِّضَىٰ
وَلَا فِي السَّيِّئَاتِ؛

تا زمانی که مردم، امر به معروف و نهی از منکر نمایند و در کارهای نیک و تقوا به یاری یکدیگر بشتابند، در خیر و سعادت خواهند بود، اما اگر چنین نکنند، برکت ها از آنان گرفته شود و گروهی بر گروه دیگر سلطه پیدا کنند. نه در زمین یابری دارند و نه در آسمان.

تهذیب الاحکام، ج 6، ص 181، ح 22

Hadithi 12

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Çdo i ri që martohet në moshë të re, djalli bërtet: ‘Mjerë për mua, mjerë për mua! Ai mbrojti dy të tretat e fesë së tij nga sulmet e mia’. Prandaj, njeriu, për të mbrojtur një të tretën e mbetur të fesë së tij, duhet të jetë i devotshëm”.²⁸

قال رسول الله صلى الله عليه وآله ما من شاب تزوج في خدائِه سيئِه إلا عَجَّ شيطانُه : يا وَيْلَه ، يا وَيْلَه! عَصَمَ مِنِّي ثُلُثِي دِينِه ، فَلْيَتَّقِ اللهَ الْعَبْدُ فِي الثُّلُثِ الْبَاقِي ؛
هر جوانی که در سن کم ازدواج کند ، شیطان فریاد بر می آورد که : وای بر من ، وای بر من! دو سوم دینش را از دستبرد من ، مصون نگه داشت . پس بنده باید برای حفظ يك سوم باقی مانده دینش ، تقوای الهی پیشه سازد . نوادر راوندی، ص 112

²⁸ “Neuadir Rauandi”, f. 112.

Hadithi 13

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kushdo që dëshiron të jetojë gjatë dhe t’i shtohet furnizimi, le të jetë i devotshëm ndaj Allahut dhe të ruajë lidhjet e farefisit”.²⁹

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْسَلَكَ فِي عُمْرِهِ وَ يُوسَعَ لَهُ فِي رِزْقِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَلْيَصِلْ رَحْمَةً؛

هر کس دوست دارد که عمرش طولانی و روزی اش زیاد شود، تقوای الهی یشه کند و صله رحم نماید.

بخارالأنوار، ج 74، ص 102، ح 56

²⁹ “Biharul Enuar”, vëll. 74, Hadithi 56, f. 102.

Hadithi 14

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Jini të devotshëm ndaj Allahut dhe
kthejani amanetin atij që jua ka besuar,
sepse edhe nëse vrasësi i Imam Aliut (*Paqja
qoftë mbi të!*) të më besonte një amanet, unë
patjetër do t’ia ktheja atë”.³⁰

امام صادق عليه السلام : اِتَّقُوا اللَّهَ ، وَعَلَيْكُمْ بِإِدَاءِ الْمَائَةِ إِلَى مَنْ اِئْتَمَنَكُمْ فَلَوْ أَنَّ قَاتِلَ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اِئْتَمَنَ عَلَى أَمَانَةٍ لَأَدَّيْتُهَا إِلَيْهِ؛
تقوای الهی پیشه کنید و امانت را به کسی که شما را امین دانسته است، باز گردانید،
زیرا حتی اگر قاتل امیرالمؤمنین علیه السلام امانتی را به من بسپرد هر آینه آن را به او بر
می گردانم. امالی صدوق، ص 318

³⁰ “Emali Saduk”, f. 318.

Hadithi 15

Llukmani i urtë (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “O biri im! Pas devotshmërisë ndaj Allahut, mos harro të zgjedhësh një shok të denjë”.³¹

لقمان حكيم عليه السلام : يا بُنَيَّ لَا تَعُدْ بَعْدَ تَقْوَى اللَّهِ مِنْ أَنْ تَتَّخِذَ صَاحِبًا صَالِحًا؛
فرزندم! بعد از تقوای الهی، از گرفتن دوستِ شایسته نگذر.
الاخوان، ص 110، ح 25

31 “El Ikhuân”, Hadithi 25, f. 110.

Hadithi 16

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë:
“Çdo gjë ka një burim dhe burimi i devotshmërisë janë zemrat e atyre që e njohin Allahun”.³²

قال رسول الله - صلى الله عليه وآله -: لِكُلِّ شَيْءٍ مَعْدَنٌ وَ مَعْدَنُ التَّقْوَى قُلُوبُ الْعَارِفِينَ.

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمود: برای هر چیزی معدنی است و معدن تقوا دل‌های خداشناسان است. کنز العمال، ح 5638

³² “Kenzul Ummal”, Hadithi 5638.

Hadithi 17

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Me të vërtetë, xihadi është një nga dyert
e Xhenetit që Allahu ua ka hapur vetëm të
dashurve të Tij të veçantë. Xihadi është
petku i devotshmërisë dhe mburoja e fortë
e Allahut”.³³

امام علی علیه السلام: إِنَّ الْجِهَادَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَتَحَهُ اللَّهُ لِخَاصَّةِ أَوْلِيَائِهِ وَ هُوَ لِبَاسُ
التَّقْوَى وَ دِرْعُ اللَّهِ الْحَصِينَةِ وَ جُنَّةُ الْوَثِيقَةِ؛
براستی که جهاد یکی از درهای بهشت است که خداوند آن را برای اولیای خاص خود
گشوده است. جهاد جامه تقوا و زره استوار خداوند و سپر محکم اوست.
نهج البلاغه، خطبه 27

³³ “Nexhul Belaga”, Hutbeja 27.

Hadithi 18

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “O Ali! Kur një dijetar nuk është i devotshëm dhe nuk pendohet, predikimi i tij do të rrëshqasë nga zemrat e njerëzve, ashtu siç rrëshqet një pikë ujë mbi vezën e strucit ose mbi një gur të lëmuar”.³⁴

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
يا علي إذا لم يكن العالم تقياً تائباً زلت موعظته عن قلوب الناس كما تزل القطرة عن بيضة
النعامة والصفاء؛
يا علي هرگاه عالم با تقوا و توبه کار نباشد، موعظه اش از دل مردم می لغزد همچنانکه
قطره آب از روی تخم شتر مرغ و سنگ صاف می لغزد.
میراث حدیث، ج 2، ص 29، ح 81

³⁴ “Mirathul Hadith”, vëll. 2, Hadithi 81, f. 29.

Hadithi 19

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) në përshtetshmëri të devotshmërie ka thënë: “Nëse shmanget nga dikush, është për shkak të asketizmit dhe pastërtisë morale; nëse i afrohet dikujt, është për shkak të butësisë dhe mirësisë. Largimi i tij nuk është për shkak të krenarisë dhe afrimi nuk është për mashtrim apo hipokrizi”.³⁵

امام علی علیه السلام : فی صِفَةِ الْمُتَّقِينَ - : يُعَذُّهُ عَمَّنْ تَبَاعَدَ عَنْهُ زُهْدٌ وَتَرَاهُ دُؤُوهٌ وَمَعْنَى دَنَا مِنْهُ لَيْنٌ وَرَحْمَةٌ لَيْسَ تَبَاعُدُهُ بِكِبَرٍ وَعَظَمَةٍ وَلَا دُؤُوهٌ بِمَكْرٍ وَخَدِيعَةٍ؛

در وصف پرهیزگاران، می فرماید: اگر از کسی دوری می کند، به خاطر دنیاگریزی و پاکدامنی است و اگر به کسی نزدیک می شود، از سر خوشخویی و مهربانی است، نه دوری کردنش از روی تکبر و نخوت است و نه نزدیک شدنش از روی مکر و فریب.

نهج البلاغه، خطبه 193

³⁵ “Nexhul Belaga”, Hutbeja 193.

Hadithi 20

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “E kam edukuar shpirtin tim, por nuk gjeta për të asnjë sjellje më të mirë se sa devotshmëria ndaj Allahut, në të gjitha gjendjet mia. E nëse nuk arrin dot më shumë, atëherë heshtja nga gënjeshttrat dhe përgojimi është më e mira, sepse Allahu i Lartësuar e ka ndaluar përgojimin në Librat e Tij.

O shpirt! Nëse fjalët e tua janë argjend, atëherë heshtja është ar”.³⁶

³⁶ “E'lamuddin”, f. 273.

امام علی علیه السلام : اَدَّبْتُ نَفْسِي فَمَا وَجَدْتُ لَهَا بَعْدَ تَقْوَى الْاَلٰهِ مِنْ اَدَبٍ، فِي كُلِّ حَالِهَا
وَ لَنْ قَصُرَتْ اَفْضَلُ مِنْ صَمْتِهَا عَنِ الْكُذِبِ، وَ غَيْبَةِ النَّاسِ اَنْ غَيْبَتَهُمْ حَرَمُهَا ذُو الْجَلَالِ فِي
الْكُتُبِ، اِنْ كَانَ مِنْ فَضَّةٍ كَلَامُكَ يَا نَفْسُ فَاِنَّ السُّكُوتَ مِنْ ذَهَبٍ؛

به ادب و تربیت نفس خود پرداختم و برای آن / ادبی بهتر از تقوای الهی در تمام حالاتش
نیافتم، و اگر از پس این امر برنیامد / برای آن چیزی بهتر از دم فرو بستن از دروغ نیافتم،
و از غیبت مردمان، همانا غیبت آنان را / خداوند با عظمت در کتابها حرام کرده است،
ای نفس، اگر سخن تو / نقره است، سکوت طلاست

اعلام الدین، ص 273

Hadithi 21

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Besimtari është i turpshëm, i pavarur, i
dinjitetshëm dhe i devotshëm”.³⁷

امام علی علیه السلام : الْمُؤْمِنُ خَبِيٌّ غَنِيٌّ مُوقِرٌ تَقِيٌّ؛
مؤمن، با حیا، بی نیاز، باوقار و پرهیزگار است.
غررالحکم، ح 1852

³⁷ “Gururul Hikem”, Hadithi 1852.

Hadithi 22

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Devotshmëria e një besimtari shihet në
veprat e tij, ndërsa devotshmëria e një
hipokriti shihet vetëm në fjalët e tij”.³⁸

امام علی علیه السلام : وَرَعُ الْمُؤْمِنِ يَظْهَرُ فِي عَمَلِهِ، وَرَعُ الْمُنَافِقِ لَا يَظْهَرُ إِلَّا عَلَى لِسَانِهِ؛
پرهیزکاری مؤمن در رفتاراش آشکار می شود و پرهیزکاری منافق جز در زبانش ظاهر
نمی شود.

غررالحکم، 10129 و 10130

³⁸ “Gururul Hikem”, Hadithi 10129-10130.

Hadithi 23

Imam Bakiri (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Allahu, përmes devotshmërisë, e mbron
njeriun nga ajo që arsyeja nuk e percepton
dhe ia largon verbërinë dhe paditurinë”.³⁹

امام باقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَتَى بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يَجَلَى
بِالتَّقْوَى عَنْهُ غَمَاهُ وَ جَهْلُهُ؛

خداوند عزوجل به وسیله تقوا، انسان را از آنچه عقلش به آن نمی‌رسد، حفظ می‌کند و
کوردهای و نادانی را از او دور می‌نماید.

کافی، ج 8، ص 52، ح 16

³⁹ “El Kafi”, vëll. 8, Hadithi 16.

Hadithi 24

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kini parasysh se më i miri i robërve të Allahut është ai që është i devotshëm, i pastër dhe i panjohur; më i keqi është ai që është i njohur (për famë e vetëpromovim)”.⁴⁰

پیامبر صلی الله علیه و آله : أَلَا لَنْ خَيْرَ عِبَادِ اللَّهِ التَّقِيُّ الْتَقِيُّ الْحَقُّى وَلَنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ الْمُشَارُ
لِئِنَّهُ بِالْأَصَابِعِ؛

آگاه باشید، بدستی که بهترین بندگان خدا کسی است که با تقوا، پاک و گمنام باشد و
بدترین بندگان خدا کسی است که انگشت نما باشد.

بخار الأنوار، ج 70، ص 111، ح 12

⁴⁰ “Biharul Enuar”, vëll. 70, Hadithi 12, f. 111.

Hadithi 25

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë:
“Janë tri cilësi që, kushdo që nuk i ka, nuk është prej meje dhe as prej Allahut:

1. Durimin për të përballuar injorancën e të paditurit;
2. Sjelljen e mirë me njerëzit me të cilët jeton;
3. Devotshmërinë që e ndalon nga mosbindja ndaj Allahut”.⁴¹

⁴¹ “Khisal”, Hadithi 172, f. 145.

پیامبر صلی الله علیه و آله : ثَلَاثٌ مَنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِ فَلَيْسَ مِنِّي وَ لَا مِنْ اللَّهِ ۖ عَزَّ وَ جَلَّ.
 قیل: یا رسولَ الله، وَ مَا هُنَّ؟ قَالَ: حِلْمٌ يَرُدُّ بِهِ جَهْلُ الْجَاهِلِ وَ حُسْنُ خُلُقٍ يَعْيشُ بِهِ فِي
 التَّائِسِ وَ وَرَعٌ يَحْجِزُهُ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛

سه چیز است که هر کس نداشته باشد نه از من است و نه از خدای عزوجل. عرض
 شد: ای رسول خدا! آنها کدامند؟ فرمودند: بردباری که به وسیله آن جهالت نادان را دفع
 کند، اخلاق خوش که با آن در میان مردم زندگی کند و پارسایی که او را از نافرمانی خدا
 باز دارد.

خصال، ص 145، ح 172

Hadithi 26

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Drejtësia është e bukur, por më e bukur është kur ajo vjen nga udhëheqësit. Bujaria është e bukur, por më e bukur është kur ajo vjen nga të pasurit. Devotshmëria është e bukur, por më e bukur është kur ajo vjen nga dijetarët. Durimi është i bukur, por më i bukur është kur ai vjen nga të varfrit. Pendimi është i bukur, por më i bukur është kur vjen nga të rinjtë. Turpi është i

bukur, por më i bukur është kur ai vjen nga gratë”.⁴²

پیامبر صلی الله علیه و آله : الْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأُمَرَاءِ أَحْسَنُ، وَ السَّخَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَغْنِيَاءِ أَحْسَنُ، الْوَرَعُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْعُلَمَاءِ أَحْسَنُ، الصَّبْرُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْفُقَرَاءِ أَحْسَنُ، التَّوْبَةُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ، الْحَيَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ؛

عدالت نیکو است اما از دولتمردان نیکوتر، سخاوت نیکو است اما از ثروتمندان نیکوتر؛ تقوا نیکو است اما از علما نیکوتر؛ صبر نیکو است اما از فقرا نیکوتر، توبه نیکو است اما از جوانان نیکوتر و حیا نیکو است اما از زنان نیکوتر.

نهج الفصاحه، ح 2006

42 "Nehxhul Fesaha", Hadithi 2006.

Hadithi 27

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Vlera e një njeriu qëndron në veprat e tij;
nderi dhe lavdia e tij janë pasuria, ndërsa
madhështia dhe fisnikëria e tij është
devotshmëria”.⁴³

امام صادق عليه السلام: الْحَسْبُ الْفِعَالُ وَالشَّرَفُ الْمَالُ وَالْكَرَمُ التَّقْوَى؛
گوهر مرد و بزرگی او اعمال اوست و شرافت و ارجمندی او دارایی او و کرامت و
بزرگواری او تقوای اوست .
جهاد النفس، ح 180

⁴³ “Xhihadu Nefs”, Hadithi 180.

Hadithi 28

Imam Bakiri (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Kijeni frikë Allahun dhe ruani fenë tuaj
përmes vetëpërmbytjes dhe
devotshmërisë”.⁴⁴

امام محمد باقر عليه السلام: اتَّقُوا اللَّهَ وَصُونُوا دِينَكُمْ بِالْوَرَعِ ؛
تقوای خدا بیشه کنید و دینتان را با ورع و تقوا حفظ کنید.
جهاد النفس، ح 188

⁴⁴ “Xhihadun Nefs”, Hadithi 188.

Hadithi 29

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Përmbush detyrimet e Allahut dhe do të
jesh njeriu më i devotshëm”.⁴⁵

امام صادق عليه السلام: (عَمَلٌ بِفَرَائِضِ اللَّهِ تَشْكُنُ أَتَقَى النَّاسَ؛
به واجبات الهی عمل کن تا پرهیزکارترین مردمان باشی.
جماد النفس، ج 242

⁴⁵ “Xhihadun Nefs”, Hadithi 242.

Hadithi 30

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Përpjekja pa devotshmëri nuk sjell
dobi”.⁴⁶

امام صادق عليه السلام: لَا يَنْفَعُ اجْتِهَادٌ لَا وَزَعَ فِيهِ؛
کوششی که پارسایی در آن رعایت نشود، سودی نخواهد داشت.
جهد النفس، ح 187

46 “Xhihadun Nefs”, Hadithi 187.

Hadithi 31

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Ai që jeton në një qytet me njëqind mijë
banorë dhe ka dikë më të devotshëm se
vetja atje, nuk është nga ne”.⁴⁷

امام صادق عليه السلام: لَيْسَ مِثْلًا وَلَا كَرَامَةً مَنْ كَانَ فِي بَصْرٍ فِيهِ مِائَةُ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ وَ
كَانَ فِي ذَلِكَ الْمِصْرِ أَحَدٌ أَوْ رَعٍ مِنْهُ
از ما نیست و کرامتی ندارد آنکه در شهری صد هزار نفری با بیشتر زندگی کند و در آن
شهر کسی باتقوا تر از او باشد.
کافی ج 2 ص 78

⁴⁷ “El Kafi”, Hadithi 2, f. 78.

Hadithi 32

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë:
“Kushdo që dëshiron të jetë më i devotshmi nga njerëzit, le t’i mbështetet Allahut të Lartësuar”.⁴⁸

پیامبر صلی الله علیه و آله: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ أَتَقَى النَّاسَ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى
هر که دوست دارد با تقواترین مردم باشد به خدای تعالی توکل کند
من لا یحضره فقیه ج 4 ص 40

48 “Men la jahdhuruhul Fekih”, vëll. 4, f. 40.

Hadithi 33

Imam Askeriu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Ai që nuk është i devotshëm ndaj
njerëzve, nuk është i devotshëm as ndaj
Allahut”.⁴⁹

امام عسکری علیہ السلام: مَنْ لَمْ يَتَّقِ وَجْهَ النَّاسِ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ.
آن که از مردم پروا نکند از خدا نیز پروا نمی کند.
بخارالانوار ج 71 ص 338

⁴⁹ “Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 338.

Hadithi 34

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Allahu i Lartësuar nuk e kalon një rob nga
poshtërsia e mëkateve në nderin e
devotshmërisë, përveçse:

1. pa pasuri, e bën të pavarur;
2. pa farefis, e bën të nderuar;
3. e bën që vetë njeriu (me vetveten) të jetë
i kënaqur”.⁵⁰

⁵⁰ “Usulu Kafi”, vëll. 2, K. Ita'atut takua”, Hadithi 8, f. 76.

امام صادق علیه السلام: مَا نَقَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَبْدًا مِنْ ذُلِّ الْمَعَاصِي إِلَى التَّقْوَى إِلَّا أَغْنَاهُ مِنْ غَيْرِ مَالٍ وَأَعَزَّهُ مِنْ غَيْرِ عَشِيرَةٍ وَ آتَمَّهُ مِنْ غَيْرِ بَشَرٍ.

خدای عزوجل بنده ای را از خواری گناهان به عزت تقوا منتقل نمی کند، مگر اینکه بدون مال و ثروت، بی نیازش می سازد و بدون خویشان و بستگان عزیزش می گرداند و وجود آدمی، او را (با خود) مأنوس قرار می دهد.

اصول کافی ج 2 ص 76 باب اطاعة التقوى حدیث 8

Hadithi 35

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Kushtojini më shumë vëmendje veprave të devotshmërisë, se sa veprave pa devotshmëri, sepse asnjë vepër që shoqërohet me devotshmëri, nuk është e vogël, atëherë si mund të jetë e vogël një vepër që pranohet?! Allahu i Plotfuqishëm thotë: **‘Vërtet, Allahu pranon vetëm nga të devotshmit’**”.⁵¹

51 “Biharul Enuar”, vëll. 8, f. 286; sure “El Maide”, ajeti 27.

رسولُ الله صلى الله عليه وآله : كُنْ بِالْعَمَلِ بِالتَّقْوَى أَشَدَّ اهْتِمَامًا مِنْكَ بِالْعَمَلِ بغيرِهِ ؛ فَإِنَّهُ لَا يَقِلُّ عَمَلٌ بِالتَّقْوَى ، وَكَيْفَ يَقِلُّ عَمَلٌ يُتَّقَبَلُ ؟ ! لَقَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ : «إِنَّا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنْ الْمُتَّقِينَ»

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

به عمل با تقوا بیشتر اهتمام داشته باش، تا به عمل بدون تقوا؛ زیرا هیچ عملی که با تقوا توأم باشد اندک نیست، چگونه اندک باشد عملی که پذیرفته می شود! چون خداوند عز و جل می فرماید: «جز این نیست که خداوند از تقوا پیشگان می پذیرد».

بحار الأنوار، ج 8، ص 286

Hadithi 36

Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut gofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Ka një cilësi që, kushdo që e mban, do të zotërojë botën dhe Ahiretin, dhe do të hyjë në Xhenet”.

E pyetën: “Cila është ajo?”

Ai tha: “Devotshmëria. Kush dëshiron të jetë më i nderuari ndër njerëzit, le të jetë i devotshëm ndaj Allahut”. Pastaj recitoi ajetet 2 dhe 3 të sures “Talak”: **‘Kush i frikësohet Allahut, Ai do t’i gjejë rrugëdalje (nga çdo vështirësi) dhe do t’i japë risk prej nga nuk e pret’**”.⁵²

⁵² “Biharul Enuar”, vëll. 7, f. 285.

روي عن رسول الله صلى الله عليه وآله قال : خَصْلَةٌ مِنْ لَزِمِهَا أَطَاعَتْهُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ ، وَرَيْحُ الْفُورِ بِالْجَنَّةِ . قِيلَ : وَمَا هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ : التَّقْوَى ، مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ أَعَزَّ النَّاسِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ ، ثُمَّ تَلَا : «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا * وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ» پیامبر خدا صلى الله عليه وآله فرمود:

يك خصلت است که هر کس پایبند آن باشد دنیا و آخرت به فرمانش در آیند و به بهشت دست یابد. عرض شد: آن چیست ای رسول خدا؟ فرمود: تقوا. هر که می خواهد با عزت ترین مردم باشد، باید از خدا پروا کند. حضرت سپس این آیه را تلاوت کرد: «و هر که از خدا پروا کند خداوند برای او برونشوی قرار دهد و از جایی که گمان نمی برد روزیش رساند».

بحار الانوار، ج 7، ص 285

Hadithi 37

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Nuk ka nder më të çmuar se sa
devotshmëria”.⁵³

الإمام علي عليه السلام : لا كرم أعز من التقوى . امام على عليه السلام :
هیچ کرامتی عزیزتر از تقوا نیست.
بخار الانوار ، ج 16 ، ص 288

⁵³ “Biharul Enuar”, vëll. 7, f. 288.

Hadithi 38

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Çelësi i nderimit është devotshmëria”.⁵⁴

امام علی علیه السلام : مفتاحُ الکَرَمِ التَّقْوَى . امام علی علیه السلام :
کلید ارجمندی، تقواست.
بخار الانوار ، ج 65، ص 9

⁵⁴ “Biharul Enuar”, vëll. 65, f. 9.

Hadithi 39

Imam Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka transmetuar këshillën që Lukmani (*Paqja qoftë mbi të!*), i dha të birit: “Bota është një det i thellë, në të cilin shumë njerëz janë mbytur. Nëse doni të shmangni mbytjen në këtë botë, anija juaj duhet të jetë devotshmëria dhe brenda anijes duhet të jetë besimi”.⁵⁵

عن مولانا الكاظم عليه السلام: إن لقمان قال لابنه: يا بُنى إنّ الدنيا بحر عميق، قد غرق فيها عالم كثير ولتكن سفينتك فيها تقوى الله وحشوها الايمان.
از امام كاظم عليه السلام نقل شد که لقمان، ضمن نصیحت به فرزند فرموده: همانا دنیا دریایی عمیقی است که افراد زیادی در آن غرق شده اند، اگر می خواهی در این دنیا غرق نشوی کشتی تو باید تقوا باشد و اندرون کشتی ایمان باشد.

⁵⁵ “Kulejini, Usulul Kafi”, vëll. 1, f. 16.

Hadithi 40

Tregohet që një bashkëluftëtar i Imam Aliut, i quajtur Hamami, njeri i përkushtuar dhe adhurues i devotshëm i Zotit, i kërkoi Imam Aliut: “O Prijës i besimtarëve, ma përshkruaj besimtarin e devotshëm, në mënyrë që të më duket sikur e kam përpara syve”. Imam Aliu u përpoq t’i shmangej përgjigjes dhe i tha: “O Hamam, ki frikë nga Zoti dhe bëj punë të mira, sepse Zoti është me ata që e kanë frikë e që kryejnë punë të mira”.⁵⁶

⁵⁶ “Nehxhul Belaga”, Ligjërata 193.

رُوِيَ أَنَّ صَاحِباً لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) يُقَالُ لَهُ هَمَامٌ كَانَ رَجُلًا عَابِداً فَقَالَ لَهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صِفْ لِي الْمُتَّقِينَ حَتَّى كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِمْ فَتَنَاقَلَ (عليه السلام) عَنْ جَوَابِهِ ثُمَّ قَالَ يَا هَمَامُ اتَّقِ اللَّهَ وَ أَخْبِسْ، فـ «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَ الَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ».

(گفته شد یکی از یاران پرهیزکار امام علیه السلام به نام همام گفت: ای امیر مؤمنان پرهیزکاران را برای من آنچنان وصف کن که گویا آنان را با چشم می نگرم. امام علیه السلام در پاسخ او درنگی کرد و فرمود «ای همام از خدا بترس و نیکوکار باش که خداوند با پرهیزکاران و نیکوکاران است»

اسم الكتاب: اربعون حديثا عن التقوى

المترجم: أليزابيثا فزا

التصحيح الأدبي: بيريدا كول

التصحيح اللغوي: إسراء مرييا

الإخراج النهائي: صبريه فزا

الغالف: صبريه فزا

الناشر: مؤسسه قرآن، تيرانا- البانيا - 2025